

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

จำนวน 40 ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) ให้แก่ประชาชน อาทิ อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และ สร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาล ประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการรวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ ให้มีความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น นำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอกุดรัง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	1
ความเป็นมา	1
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
กลุ่มเป้าหมาย	1
ระยะเวลา	1
เนื้อหาหลักสูตร	2
การจัดการเรียนรู้	2
สื่อการเรียนรู้	2
การวัดและประเมินผล	3
การจบหลักสูตร	3
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	3
การเทียบโอน	3
โครงสร้างหลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	8
ใบความรู้	10
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	13
แบบทดสอบหลังเรียน	14

หลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

จำนวน 40 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

1. ความเป็นมา

หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาที่มี อยู่ใน ชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้ว่า หัตถกรรม เครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่น หนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่หาภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ออกมาจากจิตใจที่รักในงาน จักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาดหลักแหลม ประยุกต์ พัฒนารูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาชนะใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะสำหรับนา ไปใช้สอยและเป็นของฝาก สามารถ นาไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกประเภทของเส้นพลาสติกมาใช้ในการจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติก
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจักสาน เป็นความรู้ในการสร้างเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้นำวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน 40 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 4 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 36 ชั่วโมง

5. เนื้อหาหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

2. เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ

3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

6. การจัดการเรียนรู้

1. วิทยากรอธิบายพร้อม นำเสนอเอกสาร สื่อ เรื่อง ความสำคัญในการประกอบ อาชีพ และ แนวโน้ม ความเป็นไป ได้ในการประกอบอาชีพจักสาน

2. ผู้เรียนศึกษาและหาข้อมูล แหล่งเรียนรู้ การประกอบอาชีพจักสาน

3. วิทยากรอธิบายและสาธิตวิธีการเลือกเส้น และลวดลายของเส้นพลาสติก

4. นำเสนอรูปทรง รูปแบบในการจักสานและ การเลือกรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับงานจักสาน

5. วิทยากรอธิบาย สาธิต และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง วิทยากรตรวจสอบและ แนะนำเพิ่มเติม

6. วิทยากรอธิบายการคำนวณ ในการทำผลิตภัณฑ์ คำนวณ ต้นทุน ค่าแรง ในแต่ละชิ้นงาน และอธิบายวิธีกำหนดราคา ขาย ชั่วโม่ง

7. ปฏิบัติผู้เรียนฝึกคำนวณต้นทุน ค่าแรงในการทำผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้นงาน และฝึกกำหนด ราคาจำหน่ายโดยให้สอดคล้อง กับราคาตามท้องตลาด

7. สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยากรผู้ชำนาญด้านการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

3. เนื้อหาวิชาการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

4. ใบความรู้เรื่องการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

5. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

8. การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับ

9. การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

10. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

11. การเทียบโอน

หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้แล้ว สามารถนำผลการเรียน มาเทียบ โอนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระ การ ประกอบอาชีพที่ สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นได้

โครงสร้างหลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	1.1 อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ 1.2 อธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าเส้นพลาสติก ได้แก่ การวางแผนและการบริหารจัดการ การหาแหล่งเงินทุนความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ได้ 1.3 สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ได้ 1.4สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก 1.2 ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก 1.2.1 การวางแผนและการบริหารจัดการ 1.2.2 แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน 1.2.3 ความต้องการของตลาด 1.2.4 ช่องทางการจัดจำหน่าย 1.3 ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องของเครือข่ายกลุ่มการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	1.1 ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อต่างๆ สถานประกอบการสื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพ จากข้อมูลต่างๆ 1.3ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	1 . สื่อเอกสาร ประกอบการเรียนรู้(หลักสูตรวิชาชีพ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก) 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน 2. ใบความรู้ 3. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	2 ชั่วโมง	
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การสานตะกร้า	2.1 สามารถเตรียมการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	2.1อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ 2.2 สามารถเตรียมวัสดุในการทำ	1.ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพ 1.1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ	1. สื่อเอกสาร ประกอบการเรียนรู้(หลักสูตร	1. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน		36 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
จากเส้นพลาสติก		ตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ 2.3 สามารถออกแบบลวดลายตะกร้าได้ 2.4 เข้าใจขั้นตอนในการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก และสามารถทำการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกในทุกขั้นตอนการสานการขึ้นโครงตะกร้า การสานตะกร้า การตัด เย็บ และการเก็บลายละเอียดการตกแต่ง ตะกร้าให้สวยงาม 2.5 สามารถประยุกต์ เป็นตะกร้าแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม	2. ขั้นการผลิตชิ้นงาน 2.1 คัดเลือกเส้นพลาสติก 2.2 ออกแบบรูปร่างชิ้นงาน 2.3 ตกแต่งเพื่อนำมาประกอบเป็นชิ้นงาน 2.4 ประกอบตกแต่งให้เป็นชิ้นงาน 2.2 ขั้นตอนการสานตะกร้า ลายๆ ดังนี้ 1. ลายพื้นฐานทั่วไป 2. ลายดอกไม้ 3. ลายสามเหลี่ยม 4. ลายขีด 5. ลายไทย 6. ลายข้าวหลามตัด ฯลฯ 2.4 ผู้เรียนปฏิบัติจริง 2.5 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้	วิชาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก) 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2. การประเมินผลงาน ระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ		
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	3.1 สามารถบริหารจัดการอาชีพการสานตะกร้าจากเส้น พลาสติกได้ 3.2 จัดการการตลาดการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย และบริการได้	3.1 การบริหารจัดการอาชีพการสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก 3.1.1 การดูแลรักษา คุณภาพของตะกร้าจากเส้น พลาสติก	1.1 ผู้เรียนนำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับกลุ่มวิทยากรให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ 1.2 นำเสนอวิธีการเปิดร้านค้า ออนไลน์ E-commerce บอกถึง ความสำคัญและประโยชน์ของ การประชาสัมพันธ์	1. สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพ การ	1. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน 2. การประเมินผลงาน ระหว่างเรียนจากการ ปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		3.1.2การลดต้นทุน ใน การผลิตการ สานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก 3.1.3การเพิ่มมูลค่า สินค้าการ ออกแบบการ ประยุกต์ใช้ 3.2จัดการการตลาดการ ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริม การ ขาย และการบริการ 3.3สามารถจัดการความเสี่ยงในการ ประกอบอาชีพ	เรียนรู้วิธีการ ช่องทางการจำหน่าย และ กลุ่มผู้เข้าถึงสินค้า	ปลูกผักใน กระถาง) 2. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น			
4. โครงการ ประกอบอาชีพ การสานตะกร้า จากเส้น พลาสติก	4.1 บอกความสำคัญของ โครงการประกอบอาชีพได้ 4.2 บอกองค์ประกอบของ โครงการได้ 4.3 บอกประโยชน์ของ โครงการได้ 4.4 ดำเนินการวัดและ ประเมินผล	4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 4.3 องค์ประกอบของ โครงการประกอบอาชีพ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพ 4.5 การประเมินความเหมาะสม และสอดคล้องของโครงการอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบ ความรู้เรื่อง ความสำคัญของ โครงการประกอบอาชีพประโยชน์ของ โครงการอาชีพองค์ประกอบ ของโครงการอาชีพ 4.2 ดำเนินการวัดและประเมินผล	1. สื่อเอกสาร ประกอบการ เรียนรู้ (หลักสูตร วิชาชีพการสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติก) 2. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1. การทดสอบ ก่อนเรียน-หลังเรียน 2. การประเมินผล งานระหว่างเรียน จากการปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ข้อใดคือความหมายของ “ตะกร้าพลาสติก”

- ก. ตะกร้าที่ทำไว้เพื่อประดับบ้าน
- ข. ตะกร้าทำไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
- ค. พลาสติกคุณภาพดีแข็งแรงทนทานมีรูปทรงสี่เหลี่ยมทรงกลม

2. พลาสติกชนิดใดที่นิยมนำมาสานตะกร้า

- ก. พลาสติกเส้นเหนียวนุ่ม
- ข. พลาสติกเส้นแบนขนาดหน้ากว้าง 6,12,15,19,20,22 มม.
- ค. พลาสติกเส้นเล็กๆบางๆ

3. ข้อใดคือประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

- ก. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
- ข. เป็นรูปแบบแฟชั่นสีสรรหลากหลาย
- ค. เป็นความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ข้อใดไม่ใช่วัสดุในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- ก. ขวดพลาสติก
- ข. กรรไกร.
- ค. เส้นพลาสติก

5. ข้อใดไม่ใช่การจัดเตรียมอุปกรณ์การสานตะกร้า

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

6. ข้อใดคือขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

7. ผลิตภัณฑ์ใดที่สร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

- ก. หมวกกระดาษ
- ข. ขวดแก้วพันท์สี
- ค. ตุ๊กตาเปลือกหอย

8. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของเส้น

- ก. จุด
- ข. รูปทรง
- ค. ช่องจังหวะ

9. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ก. หมั่นซักถามผู้รู้

ข. กล้ายอมรับความจริง

ค. ฝึกเลียนแบบทำมาก่อน

10. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของงานผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

ก. งานประดิษฐ์

ข. งานที่ต้องใช้ฝีมือ

ค. งานของท้องถิ่น

ใบความรู้ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ออกมาจากจิตใจที่รักในงาน จักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาดหลักแหลม ประยุกต์พัฒนา รูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาชนะใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะสำหรับนา ไปใช้สอยและเป็นของ ฝาก สามารถ นาไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

ตะกร้าพลาสติก เป็นหัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่ อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาที่มี อยู่ใน ชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้ว่า หัตถกรรม เครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่น หนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบัน หรือที่เรียกกันว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทาภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ต่อเนื่อง และยั่งยืน

วิธีการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- 1.ขั้นตอนการทำ วางเส้นตั้ง ๑๕ เส้น ตามแนวตั้ง
- 2.แล้วนำเส้นนอน 9 เส้น มาสานขัดกับเส้นตั้ง โดยยกเส้นที่ 1 แล้วสานสลับหว่างกันแน่นให้เส้นแนวนอนชิดกัน
- 3.จากนั้นนำเส้นสานทั้ง 15 เส้น มาสานขึ้นปาด้านบนให้ครบ โดยเราจะเว้นเส้นตั้งเอาไว้ไม่ต้องสานไปจนหมด
- 4.ถ้ากลัวเส้นที่สานไว้แล้วจะหลุด ให้พับเส้นที่อยู่ข้างล่างแล้วสอด จะช่วยล็อคเส้นไม่ให้หลุดได้
- 5.จากนั้นนับเส้นสานจากข้างบนลงข้างล่าง เส้นที่ 10 แล้วสานสลับกัน
- 6.สานเส้นให้ครบทุกเส้นด้านข้างของกระเป๋ พอถึงอีกมุม ก็นับเส้นสาน เส้นที่ 16 เหมือนเดิม
- 7.สานเส้นจนรอบทั้งใบ แล้วสอดเส้นตามลายแนวนอน ให้ครบทุกเส้น
- 8.จากนั้นใช้เส้นเก็บขอบปาก มาทาบลงบนปากกระเป๋ แล้วพับเส้นด้านในลงมาทับเส้นเก็บปากอีกที พับเก็บให้ รอบทั้งใบ
- 9.พอทำจนครบรอบ พับเส้นที่อยู่ด้านนอกลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้ง เป็นอันเสร็จการเก็บขอบปาก กระเป๋
- 10.สอดเส้นที่เหลือให้ยาวประมาณ ครึ่งกระเป๋ แล้วตัดเส้นให้สวยงาม ห้ามเห็นปลายเส้นโผล่ออกมานอกตัวงาน
- 11.จากนั้นมาถึงขั้นตอนการทำหู ใช้ทั้งหมด 3 เส้น โดยพับเส้นไขว้ด้านบนไปใต้เส้นหลักแล้วพับเส้นไขว้ด้านล่าง ประกบให้เท่ากัน พับไปเรื่อยๆความยาว 35 cm.

12.ขั้นตอนสุดท้ายใส่หุกระเป่า สอดเส้นของหุกระเป่าทั้งสามเส้นลงไปในห้องของปากกระเป่า โดยจะให้แคบหรือ กว้างก็ตามต้องการ

13.เส้นตรงกลางสอดลงมาถึงก้นประเป่าแล้วตลบเส้นทำเป็นดอกเพื่อความแข็งแรงของหุกระเป่า 14. ส่วนเส้น ไขว้ที่เหลืออีก 2 เส้น พับตลบออกไปด้านข้าง เพื่อทำเป็นดอกให้สวยงาม ตัดเส้นเก็บงานให้เรียบร้อย

ช่องทางการประกอบอาชีพ

1. ความสำคัญในการประกอบอาชีพ
2. แนวโน้มความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ
3. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ทักษะพัฒนาอาชีพ

- 2.1การเตรียมเส้นพลาสติกเพื่อจักสาน
- 2.2รูปทรง/ลวดลายผลิตภัณฑ์ของงานจักสานเส้นพลาสติก
  - 1) การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกเบื้องต้น
  - 2) การสานตะกร้าขอบไม้ใส่ลวด
  - 3) การสานตะกร้าขอบลวดสีเหลี่ยม -ทรงกลม

การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

1. การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
2. การขายและการส่งเสริมการขาย

การเตรียมอุปกรณ์

1. เส้นพลาสติก(เลือกสีที่ต้องการ)
2. กรรไกร
3. สายวัด/ไม้บรรทัด
4. เชือกฟาง

วิธีสานตะกร้า(เล็ก)

- 1.ตัดเส้นพลาสติก 20 เส้น แบ่งเป็นเส้นกว้าง 20 นิ้ว 7 เส้น เส้นยาว 20 นิ้ว 7 เส้น เส้นสูง 20 นิ้ว 6 เส้น (ความยาว,ความกว้าง และจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของตะกร้า)
- 2.ตัดปลายให้เป็นมุมเฉียงไว้สอดทุกเส้น
- 3.วางเส้นตั้งตามแนว 7 เส้น แล้วนำเส้นนอน 7 เส้น มาสานขัดกัน โดยยกเส้นที่ 1 สานสลับกันจนครบ (ให้ขัดกันทุกเส้น)

4.นำเชือกฟางมาผูกสอดเส้นพลาสติกที่สานแล้วไว้ ทำให้เส้นพลาสติกยาวเหลือเท่ากันทั้ง 4 ด้าน

5.นำเส้นพลาสติก 6 เส้น ที่เตรียมไว้มาสานสลับกันตามแนวนอนวนรอบที่ 4 ด้านให้ครบทั้ง 5 เส้น นำอีก 1 เส้นมาเก็บขอบปาก แล้วพับเส้นด้านในมาทับเส้นปากพับเก็บให้รอบทั้งใบ พอทำจนครบพับเส้นที่อยู่ด้านนอก ลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้งสอดเส้นที่เหลือให้ลึกประมาณครึ่งตะกร้าแล้วตัดให้สวยงาม

วิธีสานหุตะกร้า

1.ตัดเส้นพลาสติกยาว 24 นิ้ว 1 เส้น แบ่งเป็น 4 เส้น

2.พับเส้นด้านซ้ายลัดไปใต้เส้นหลัก แล้วพับเส้นด้านขวาประกบกัน พับไปเรื่อยๆตามความยาวที่ต้องการ

3.สอดเส้นหุตะกร้าทั้ง 4 เส้น ลงไปในช่องปากของตะกร้าสอดตามลายตลบ

ประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

1. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี

2. ผลิตด้วยวัตถุดิบสูตรพิเศษเพื่อให้มีความสามารถในการรับน้ำหนัก และทนแรงกระแทกได้ดีเยี่ยม

3. มีอายุการใช้งานยาวนาน สามารถรับน้ำหนักได้ดีเยี่ยม

4. มีหลายรูปแบบ ทนต่ออุณหภูมิร้อน/เย็นจัด/กรด/ด่างและสภาวะแวดล้อมได้ดี

5. ทำความสะอาดง่ายไม่ดูดความชื้น ปลอดภัย/ตะปู

6. ไม่เก็บความสกปรกหรือขังน้ำจึงง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา ประหยัดเวลาและคุ้มค่า ได้อนุรักษ์ธรรมชาติ

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (10 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
3. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (100 คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ลงชื่อ

วิทยากร

(

)

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข้อใดไม่ใช่วัสดุในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
  - ก. ขวดพลาสติก
  - ข. กรรไกร
  - ค. เส้นพลาสติก
2. ข้อใดไม่ใช่การจัดเตรียมอุปกรณ์การสานตะกร้า
  - ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
  - ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
  - ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ
3. ข้อใดคือขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
  - ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
  - ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
  - ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ
4. ข้อใดคือความหมายของ “ตะกร้าพลาสติก”
  - ก. ตะกร้าที่ทำไว้เพื่อประดับบ้าน
  - ข. ตะกร้าทำไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
  - ค. พลาสติกคุณภาพดีแข็งแรงทนทานมีรูปทรงสีเหลี่ยมทรงกลม
5. พลาสติกชนิดใดที่นิยมนำมาสานตะกร้า
  - ก. พลาสติกเส้นเหนียวนุ่ม
  - ข. พลาสติกเส้นแบนขนาดหน้ากว้าง 6,12,15,19,20,22 มม.
  - ค. พลาสติกเส้นเล็กๆบางๆ
6. ข้อใดคือประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก
  - ก. เป็นรูปแบบแฟชั่นสีล้นหลากหลาย
  - ข. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
  - ค. เป็นความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ผลิตภัณฑ์ใดที่สร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

- ก. หมวกกระดาษ
- ข. ขวดแก้วเพ้นท์สี
- ค. ตุ๊กตาเปลือกหอย

8. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของเส้น

- ก. จุด
- ข. รูปทรง
- ค. ช่องจังหวะ

9. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของงานผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

- ก. งานประดิษฐ์
- ข. งานที่ต้องใช้ฝีมือ
- ค. งานของท้องถิ่น

10. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- ก. หมั่นซักถามผู้รู้
- ข. กล้ายอมรับความจริง
- ค. ฝึกเลียนแบบทำมาก่อน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ค
2. ข
3. ก
4. ก
5. ข
6. ค
7. ก
8. ข
9. ก
10. ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ก
2. ข
3. ค
4. ค
5. ข
6. ข
7. ก
8. ข
9. ข
10. ก